

การวิเคราะห์และสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช
 สุมิตรา อังวัฒนกุล
 พรอัมพรรณ อุดมสิน
 วัชรีย์ ทรัพย์ม
 น้อมศรี เกท

บทนำ

การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา โดยการรวบรวมวิเคราะห์ และตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา สามารถนำมาใช้วางแผนบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอน สามารถหาทางแก้ไขปรับปรุง การวิจัยจึงเป็นเทคนิคและเครื่องมือสำคัญสำหรับ นักศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับ

การศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา ได้เน้นความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยดังกล่าว จึงได้มีการ

กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรมหาบัณฑิตเกือบทุกสาขาวิชา โดยมุ่งให้นิสิตได้นำความรู้และความเข้าใจเกี่ยว

กับปัญหาต่างๆ ในสาขาวิชาที่เรียน มาทำการศึกษาวิจัยในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ภายหลังจากที่ได้เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว

การศึกษาในระดับมหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็เช่นกัน ได้กำหนดให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีหน่วยกิตเท่ากับ 12 หน่วย ตามเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต ดังนั้นในแต่ละปีจะมีวิทยานิพนธ์ในสาขาต่างๆ ประมาณ 200 ถึง 300 เล่ม ซึ่งวิทยานิพนธ์เหล่านี้บรรจุสาระที่มีคุณค่าต่อวงการศึกษากันในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ในแง่มุมต่างๆ กัน ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลวิจัยจากวิทยานิพนธ์ของคณะครุศาสตร์ทั้งหมดเกือบ 3,000 เล่ม น่าจะเป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับการศึกษาของประเทศไทย และก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวใหม่ๆ ต่อวงการการศึกษาของไทยเป็นอย่างมาก

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2506 ถึงปีการศึกษา 2525 ซึ่งมีจำนวนวิทยานิพนธ์รวมทั้งสิ้น 2,617 เล่ม วิธีการวิเคราะห์ใช้วิธีการแจกแจงความถี่จำแนกตามเนื้อหาสาระ วิจัย สถานภาพของประชากร

แหล่งที่อยู่ของประชากร และผลการประเมินวิทยานิพนธ์ รวมทั้งแจกแจงตามสาขาวิชาและปีการศึกษา สำหรับการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ใช้วิธีการสังเคราะห์แบบเมตต้าเฉพาะงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ และงานวิจัยเชิงทดลอง สำหรับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ที่นำมาสังเคราะห์แบบเมตต้า นั้นเป็นวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง จำนวน 67 เล่ม และที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 7 เล่ม ส่วนงานวิจัยเชิงทดลองที่นำมาวิเคราะห์แบบเมตต้า เป็นวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางและกลุ่มทดลองที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 39 เล่ม ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์แบบเมตต้า นั้นเป็นวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์การวิเคราะห์แบบเมตต้า

ข้อค้นพบ

ตอนที่ 1 ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์

จากการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

1.1 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมีเนื้อหาสาระในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับตามจำนวนวิทยานิพนธ์จากมาก 5 ลำดับแรกคือ

เนื้อหาสาระด้านพฤติกรรม

เนื้อหาสาระด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

เนื้อหาสาระด้านการบริหารและการวางแผน

เนื้อหาสาระด้านการเรียนการสอน

เนื้อหาสาระด้านหลักสูตร

1.2 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยา การบริหารการพยาบาล พลศึกษา การสอน ภาษาอังกฤษ วิจัยการศึกษา และสาขาวิชาอุดมศึกษามีเนื้อหาสาระในด้านพฤติกรรมมากที่สุด

1.3 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบริหาร การศึกษา และสาขาวิชาสถิติการศึกษา มีเนื้อหาสาระในด้าน การบริหารและวางแผนมากที่สุด

1.4 วิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรมีเนื้อหาสาระด้านการนิเทศและฝึกอบรมมากที่สุด

1.5 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาประถมศึกษา การสอนภาษาไทย การศึกษาคณิต-

ศาสตร์ การศึกษาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชา โสตทัศนศึกษา มีเนื้อหาสาระด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมการศึกษามากที่สุด

1.6 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา มีเนื้อหาสาระด้านหลักสูตรมากที่สุด

1.7 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการวัด และการประเมินผลการศึกษา มีเนื้อหาสาระด้านการประเมินผลมากที่สุด

2. ด้านวิธีวิจัย

2.1 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ใช้วิธีวิจัยหลายประเภทเรียงตามลำดับตามจำนวนวิทยานิพนธ์ 5 ลำดับจากมาก คือ

วิธีวิจัยเชิงสำรวจศึกษา

วิธีวิจัยเชิงสำรวจเปรียบเทียบ

วิธีวิจัยเชิงทดลอง

วิธีวิจัยเชิงพัฒนาประเภทสร้างสื่อ

วิธีวิจัยเชิงสำรวจความสัมพันธ์

2.2 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยา การบริหารการศึกษา พลศึกษา การสอนภาษาไทย การสอนภาษาอังกฤษ การสอนสังคมศึกษา วิจัยการศึกษา สถิติการศึกษา และสาขาวิชา โสตทัศนศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจศึกษามากที่สุด

2.3 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ประถมศึกษา การบริหารการพยาบาล การศึกษาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาอุดมศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เปรียบเทียบมากที่สุด

2.4 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ ใช้วิธีวิจัยเชิงพัฒนาประเภท สร้างสื่อมากที่สุด

2.5 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงวิเคราะห์ประเมินมากที่สุด

2.6 วิธีวิจัยบางประเภทไม่มีการใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในบางสาขาวิชา คือ วิธีวิจัยเชิงทดลอง ไม่มีการใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาบริหารการศึกษานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร การศึกษานอกระบบ พื้นฐานการศึกษาและสาขาวิชาอุดมศึกษา

วิธีวิจัยเชิงพัฒนา ไม่มีการใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาการศึกษานอกระบบ พื้นฐานการศึกษาและสาขาวิชาอุดมศึกษา

วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ของ 9 สาขาวิชา ขณะที่วิธีวิจัยรายการนี้มีใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เพียง 2 สาขา

วิชา คือ สาขาวิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุดมศึกษา

3. ตำแหน่งสถานภาพของประชากร

3.1 วิทยาลัยนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตใช้ประชากรการวิจัย จำแนกได้เป็น 24 กลุ่ม และที่จำแนกไม่ได้รวมกันอีก 1 กลุ่ม โดยที่วิทยาลัยนิพนธ์แต่ละเล่มส่วนใหญ่ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพมากกว่า 1 ประเภท วิทยาลัยนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตได้ใช้ประชากร การวิจัยซึ่งมีสถานภาพดังต่อไปนี้ โดยพิจารณาจากความถี่ของการใช้สูงสุด 5 ลำดับแรกคือ

นักเรียนมัธยมศึกษา

นิสิตนักศึกษา

นักเรียนประถมศึกษา

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา

3.2 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษา การสอนภาษาไทย การสอนสังคมศึกษา การศึกษาคณิตศาสตร์ การศึกษาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็นนักเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด

3.3 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท ใช้ประชากรการวิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด

3.4 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา

3.5 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาประถมศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็น นักเรียนประถมศึกษา มากที่สุด

3.6 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็นพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ป่วย

3.7 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาพลศึกษา การสอนภาษาอังกฤษ วิทยาการศึกษาสถิติ การศึกษาและสาขาวิชาสัตตศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็น นิสิตนักศึกษา มากที่สุด

3.8 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาอุดมศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็น อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ นิสิตและนักศึกษา

3.9 มีการใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเฉพาะในการทำวิทยานิพนธ์ของบางสาขา เช่น สาขาวิชาประถมศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่เป็นชาวเขา สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ใช้ประชากรที่มีสถานภาพเป็นพยาบาล ผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย สาขาวิชาพลศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยที่มีสถานภาพเป็นนักกีฬา เป็นต้น

4. ด้านแหล่งที่อยู่ของประชากร

4.1 วิทยาลัยนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ใช้ประชากรการวิจัยซึ่งมีแหล่งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงไปคือ ต่างจังหวัดจังหวัดเดียว และพบว่ามีถึง 16 สาขาวิชาจาก 18 สาขาวิชา ที่ใช้ประชากรการวิจัยที่มีแหล่งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด

4.2 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ใช้ประชากรการวิจัยจากภาคภูมิศาสตร์มากที่สุด

4.3 วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาอุดมศึกษา ใช้ประชากรการวิจัยจากทั่วประเทศมากที่สุด

5. ด้านผลการประเมิน

5.1 วิทยาลัยนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ส่วนมากได้รับการประเมินในระดับดี และมีเพียงส่วนน้อย คือ 1 เล่มต่อวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 50 เล่ม ที่ได้รับการประเมินในระดับผ่าน

5.2 สาขาวิชาที่จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินในระดับดีมากกว่าระดับดีมีถึง 9 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบริหารการพยาบาลศึกษา การสอนภาษาไทย การสอนภาษาอังกฤษ การสอนสังคมศึกษา การศึกษาคณิตศาสตร์ การวัดและประเมินผลการศึกษา วิทยาการศึกษา สถิติการศึกษา และสาขาวิชาสัตตศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์ วิทยานิพนธ์

จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับ
มหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย ได้ข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

1. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เป็นงาน
วิจัยเชิงสหสัมพันธ์ซึ่งมีจำนวนวิทยานิพนธ์ 67
เล่ม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระ-
หว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบ
ที่เกี่ยวข้อง 23 ด้าน ในระดับประถมศึกษา
มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา จากจำนวน
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1,115 ค่า มีค่าเฉลี่ย
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเป็น
0.2547 ความแปรปรวน 0.0631 และยังพบว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุด
กับด้านอัตมโนทัศน์ (0.6480) รองลงมาคือ
กับด้านพื้นฐานความรู้เดิม (0.5142) และต่ำสุด
กับด้านอายุ (-0.1426)

เมื่อแยกพิจารณาแต่ละระดับพบว่าใน
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ย
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง มีค่าใกล้เคียงกันและมีค่าสูงสุด (0.3275 และ 0.3201)
ส่วนในระดับอุดมศึกษามีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ต่ำสุด (0.1375)

2. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เป็น
งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ซึ่งมีจำนวนวิทยานิพนธ์
7 เล่ม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์
ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์ประกอบที่
เกี่ยวข้อง 3 ด้าน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา
และอุดมศึกษา จากจำนวนสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ 121 ค่า มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สห-
สัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์
ประกอบที่เกี่ยวข้องเป็น 0.3896 ความแปร
ปรวน 0.0431 และยังพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
มีความสัมพันธ์สูงสุดกับองค์ประกอบด้าน พุทธิ
พิสัยของผู้เรียน (0.4411) รองลงมาคือกับองค์
ประกอบด้านจิตพิสัยของผู้เรียน (0.4191) และ
ต่ำสุดกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมของ
ผู้เรียน (0.3349)

เมื่อแยกพิจารณาแต่ละระดับ พบว่า
ในระดับอุดมศึกษามีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์
ประกอบที่เกี่ยวข้องมีค่าสูงสุด (0.4159) รองลง
มาคือระดับมัธยมศึกษา (0.4006) และในระดับ
ประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์
ต่ำสุด (0.0647)

3. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่เป็นงาน
วิจัยเชิงทดลองซึ่งมีจำนวนวิทยานิพนธ์จำนวน
39 เล่ม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ ด้วยวิธี

สอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นครูเป็นศูนย์กลาง ทั้งในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาและประกาศนียบัตร พบว่าการทดลองที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.283 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เมื่อพิจารณาแยกตามรายวิชาพบว่า การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตวิทยาสูงกว่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.966 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่การสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่างๆ ในประถมศึกษาสูงกว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.011 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นพบว่า ในระดับมัธยมศึกษาและประกาศนียบัตร การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.427 และ 0.302 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามลำดับ แต่ในระดับประถมศึกษาให้ผลตรงข้ามคือการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.011 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ คณะผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ในค่านี้อาสาธิตพบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนมากมีเนื้อหาสาระค้ำพุดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในเรื่องของการศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและปรับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีทั้งพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจน เช่น กิริยาท่าทาง ความสามารถ ความถนัด บุคลิกลักษณะและความรับผิดชอบ เป็นต้น และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรูสึกนึกคิดภายในของบุคคล เช่น ความคิด ความรูสึก อารมณ์ ทศนคติ ความสนใจ ค่านิยมและสติปัญญา เป็นต้น ดังนั้นการวิจัยทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นสาขาใดก็ตาม จะเกี่ยวข้องกับเรื่องพฤติกรรม อย่างไรก็ตามแม้ว่าการวิจัยในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนหรือครูเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในเรื่องของการศึกษา แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในท่านอื่น ๆ เช่น เรื่องเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ด้านหลักสูตรและด้านการบริหารก็เป็นข้อมูลที่จำเป็นเช่นกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาสาระตรงกับจุดเน้น

ของแต่ละสาขาวิชา เช่น วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษามีเนื้อหาสาระด้านพฤติกรรมมากที่สุด วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาบริหารการศึกษามีเนื้อหาสาระในด้านการบริหารและวางแผนมากที่สุด วิทยาลัยนิพนธ์สาขาวิชาสัตหัตถ์ศึกษามีเนื้อหาสาระในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามากที่สุด แต่ก็ยังมีบางสาขาวิชาที่วิทยาลัยนิพนธ์มิได้เน้นเนื้อหาสาระที่ตรงกับสาขาวิชานัก ดังนั้นสาขาวิชาต่าง ๆ ควรจะสนับสนุนให้มีการทำวิทยาลัยนิพนธ์ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับสาขาวิชาเพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ข้อค้นพบที่จะช่วยขยายความรู้ในศาสตร์ของตนมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิเคราะห์วิทยาลัยนิพนธ์ในด้านวิธีวิจัยพบว่าวิทยาลัยนิพนธ์ส่วนมากใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจศึกษา รองลงมาได้แก่วิธีสำรวจเปรียบเทียบ วิธีวิจัยเชิงทดลองเชิงพัฒนาประเภทสร้างสื่อ และวิธีวิจัยเชิงสำรวจหาความสัมพันธ์ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าวิธีวิจัยเชิงสำรวจเป็นวิธีวิจัยที่ใช้กันมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจเป็นวิธีการที่ไม่ยากนัก สามารถเก็บข้อมูลขั้นมูลฐานได้จำนวนมากจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้สามารถสรุปอ้างอิงไปยังประชากรได้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามในเรื่องของการ

ศึกษาโดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนนั้นวิธีวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับวิธีสอน เทคนิคการสอน นวัตกรรมทางการศึกษาน่าจะเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรจะสนับสนุนให้มีการทำวิทยาลัยนิพนธ์ด้วยวิธีดังกล่าวเพิ่มขึ้น รวมทั้งการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนหลักสูตรและทฤษฎีทางการสอนเพิ่มขึ้น

1.3 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของประชากรพบว่า ประชากรของการทำวิทยาลัยนิพนธ์ส่วนใหญ่คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสาขาวิชาถึง 5 สาขาวิชาจาก 18 สาขา เน้นในเรื่องการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยตรง นอกจากนี้อาจเป็นเพราะผู้ทำวิทยาลัยนิพนธ์ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับไครระดับหนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา นั้นเป็นครูหรือผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้พบว่าประชากรการวิจัย เป็นผู้เรียน ซึ่งได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนประถมศึกษา และนิสิตนักศึกษา มากกว่าเป็นผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์งานวิจัยอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากกว่าผู้สอน หรืออาจเป็นเพราะการเก็บข้อมูล

จากผู้เรียนจะทำให้สะดวกกว่าการเก็บข้อมูลจากผู้สอน ดังนั้นควรจะมีการสนับสนุนให้นิสิตมหาบัณฑิตทำวิทยานิพนธ์โดยใช้ประชากรการวิจัยเป็นผู้สอนมากขึ้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาคอบคลุมเพิ่มขึ้น

1.4 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแหล่งที่อยู่ของประชากร พบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตใช้ประชากร ซึ่งมีแหล่งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของความเจริญด้านต่าง ๆ รวมทั้งในด้านการศึกษาด้วย และอาจเป็นเพราะการเก็บข้อมูลในกรุงเทพมหานครนั้นสะดวกและประหยัดสำหรับนิสิต นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะปัญหาสำหรับการวิจัยส่วนใหญ่เป็นปัญหาของการศึกษาในกรุงเทพมหานครมากกว่าของจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ส่วนการเก็บข้อมูลทั่วประเทศ อาจเกินกำลังสำหรับนิสิตในการทำวิทยานิพนธ์ อย่างไรก็ตามควรมีการสนับสนุนให้มีการทำวิทยานิพนธ์โดยใช้ประชากรที่มีแหล่งที่อยู่กระจายไปทั่วประเทศมากกว่าที่เป็นอยู่

1.5 จากการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านผลการประเมินพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ได้รับการประเมินในระดับ

ดี ซึ่งเป็นระดับกลางระหว่างดีมากกับผ่าน มีเพียง 1 ต่อ 50 เล่มได้รับผลการประเมินระดับผ่าน และพบว่ามีถึง 9 สาขาวิชาจาก 18 สาขาวิชาที่มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินในระดับดีมาก มากกว่าระดับดี ผลการประเมินดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นที่น่ายินดีที่มีวิทยานิพนธ์คุณภาพระดับดีมากจำนวนมาก. แต่ก็ควรมีข้อพึงระวังสำหรับผู้ประเมินว่า ถ้าประเมินวิทยานิพนธ์สูงกว่าคุณภาพที่แท้จริงอาจทำให้คุณภาพของวิทยานิพนธ์ลดระดับลง ดังนั้นในการประเมินถ้ามีเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นปรนัยก็จะทำให้การประเมินวิทยานิพนธ์มีความตรงและควรประเมินให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันทุกสาขาวิชา

2. จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 จากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 23 ด้าน จากจำนวนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1,115 ค่า มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเป็น 0.2547 ซึ่งเป็นค่าบวก แสดงให้เห็นว่าขนาดของความสัมพันธ์

มีค่าน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์บางตัวมีค่าน้อยมาก บางค่าเป็นค่าติดลบ เช่น ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน เพศ อายุ จึงทำให้เมื่อเฉลี่ยรวมแล้วได้ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าน้อยลงไป แต่ก็ยังเป็นค่าบวกซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่นำมาศึกษาทั้ง 23 ตัวนั้น สามารถร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ แต่ความสามารถในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เพียงร้อยละ 6.5 ที่เหลืออีกร้อยละ 93.5 เป็นผลเนื่องจากอิทธิพลอื่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรจะได้ศึกษาต่อไป

จากผลการสังเคราะห์ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านอัตมโนทัศน์ ได้ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0.6480 ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้มีความสัมพันธ์เป็นบวกอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าอัตมโนทัศน์ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบอื่น ๆ และองค์ประกอบตัวนี้สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 42 ส่วนค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบด้านความรู้พื้นฐานเป็น 0.5142 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา เลิศสำราญ (2529 : 83-84) ที่พบว่าค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ

ด้านพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนกับองค์ประกอบทางการเรียนคณิตศาสตร์ มีค่าเป็น 0.5109 ซึ่งเป็นค่าใกล้เคียงกัน แสดงว่าองค์ประกอบด้านพื้นฐานความรู้เดิมสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 26.4 จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงน่าที่จะนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้โดยพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอัตมโนทัศน์ที่ดี และมีพื้นฐานความรู้เดิมที่ดี เพื่อจะเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบทั้ง 23 ตัวในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีค่าใกล้เคียงกันเป็น 0.3275 และ 0.3201 อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษามีลักษณะใกล้เคียงกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาต้องใช้องค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันจึงทำให้ค่าเฉลี่ยที่ได้มีขนาดใกล้เคียงกัน องค์ประกอบเหล่านี้สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 10.72 และร้อยละ 10.24 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอุดมศึกษากับองค์ประกอบทั้ง 23 ตัว เป็น 0.1375

ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ทางบวกที่อยู่ในระดับต่ำ และองค์ประกอบเหล่านี้สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 1.89 ซึ่งเป็นค่าที่ต่ำแสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอุดมศึกษา มีผลเนื่องจากอิทธิพลอื่นถึงร้อยละ 98.11

2.2 จากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน จากจำนวนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 121 ค่า พบว่าค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็น 0.3896 ซึ่งเป็นค่าบวก แสดงให้เห็นว่าขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ก่อนข้างต่ำ และองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้สามารถร่วมกันทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ร้อยละ 15.18 ที่เหลืออีกร้อยละ 84.82 เป็นผลเนื่องจากอิทธิพลอื่น ซึ่งควรจะมีการศึกษาต่อไป แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบพบว่าค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าเป็น 0.4411 ซึ่งเป็นค่าบวกที่สูงสุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบด้านอื่นและมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เป็นค่าบวกสูงสุดรองลงมาคือค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์ประกอบ

ด้านจิตพิสัยผู้เรียนมีค่าเป็น 0.4191 ซึ่งจะเห็นว่าองค์ประกอบทั้งสองด้านนี้เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนเอง จึงเป็นประเด็นที่ชี้ให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นมีผลมาจากตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าองค์ประกอบทั้งสองด้านจะสามารถทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ร้อยละ 19.46 และร้อยละ 17.56 ซึ่งเป็นค่าที่ไม่สูงนักก็ตาม แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะได้สนับสนุนผู้เรียนทางด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัยเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่ผู้เรียนด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 ด้านมีค่าสูงสุดในระดับอุดมศึกษา มีค่าเป็น 0.4159 นั้นหมายความว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกมาแล้วจากการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามด้านคือพุทธิพิสัยของผู้เรียน ด้านจิตพิสัยของผู้เรียนและด้านสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนมีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถทำนายได้ร้อยละ 17.30

2.3 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นครูเป็นศูนย์กลาง พบว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนสูงกว่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง 0.283 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ของ จีน วี แกลสและคณะ (Gene V. Glass, and Others 1940 : 154-157) ที่สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนแบบค้นพบและแบบปกติซึ่งเป็นลักษณะวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง และพบว่าวิธีการสอนแบบค้นพบให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าวิธีสอนแบบปกติ และจากผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อแยกพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายวิชาพบว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตวิทยาสูงกว่าการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.966 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเป็นขนาดของผลที่มีค่าสูงสุด และการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่างๆ ในระดับประถมศึกษาสูงกว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 0.011 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเป็นขนาดของผลที่มีค่าต่ำสุดนั้นแสดงว่าในการเรียนวิชาในระดับอุดมศึกษานั้นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง แต่การเรียน

วิชาต่างๆ ในระดับประถมศึกษาชั้นผู้เรียนยังต้องอาศัยผู้สอนเป็นผู้ให้มากกว่า จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางดีกว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและจากผลการสังเคราะห์ที่แยกตามระดับชั้น พบว่าในระดับมัธยมศึกษาและประกาศนียบัตร การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางส่วนในระดับประถมศึกษาชั้นนี้ได้ผลตรงข้ามคือการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แสดงว่าในระดับชั้นที่สูงขึ้นนักเรียนมีความพร้อมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมาก จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าในระดับชั้น ประถมศึกษาซึ่งเป็นระดับที่นักเรียนยังต้องให้ผู้สอนเป็นผู้ให้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ซึ่งเกี่ยวข้องซึ่งเป็นทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้จัดทำหลักสูตรควรจะเน้นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และมีความพร้อมในการเรียนและแก้ปัญหาต่างๆ ต่อไปได้ด้วยตนเอง